

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DEPARTAMENTO DE GREGO

IES DO CASTRO

CURSO 2012-2013

XEFA DE DEPARTAMENTO: CARMEN VILARIÑO AGRAS

ÍNDICE

1- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
2- OBXETIVOS	4
3- CAPACIDADES	5
4- CONTIDOS	6-16
5- PROCEDEMENTOS	6-16
6- CONTIDOS MÍNIMOS	17-18
7- CRITERIOS DE AVALIACIÓN	19
8- PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN	19
9- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	20-21
10- METODOLOXÍA DIDACTICA	22
11- MATERIAIS E RECURSOS	23-28
12- ACCIÓNS TICS	28
13- EDUCACIÓN EN VALORES	29-30
14- ACCIÓN FOMENTO LECTURA	31
15- ACCIÓNS PLAN CONVIVENCIA	31
16- PROCEDEMENTOS AVALIACIÓN PROGRAMACIÓN	
17- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS	32

CONSIDERACIÓNS XERAIS

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Como se recolle na lexislación vixente o estudo da lingua e da cultura dos gregos, derivanse uns valores que se mantiveron vixentes ao longo da nosa historia e nos que seguimos inmersos.

A materia de grego non debe presentar a Grecia como meta, senón o lugar onde se prantexaron os problemas vitais de existencia do ser humano e onde se intentou acadar unha explicación, quizás por primeira vez.

Ensinar grego non debe verse como algo illado , senón en relación cas outras áreas do estudio, de xeito que o alumnado cree a capacidade de relación do individuo co seu entorno.

Esta programación didáctica pertence ao departamento de grego do IES do Castro para o curso académico 2012-2013. Recolle os distintos aspectos da materia de GREGO como materia de modalidade no 1º e 2º curso de bacharelato do Bacharelato de Humanidades

OBXETIVOS

- A-** Coñecer e utilizar os fundamentos morfolóxicos, sintácticos e léxicos da lingua grega e iniciarse na tradución e comprensión de textos gregos de dificultade progresiva.
- B-** Dominar do mellor xeito o vocabulario técnico, científico e léxico xeral das linguas vehiculares obxeto de estudo a partir do léxico grego.
- Γ-** Adestrarse en sinxelas técnicas de análise filolóxico, unidades lingüísticas e estruturas gramaticais.
- Δ-** Introducirse dun xeito xeral nos distintos xéneros literarios gregos, remarcando a importancia destes na literatura de occidente.
- E-** Aproximarse ao mundo histórico, literario, filosófico, relixioso e científico da antigüedad grega a través da lingua e da súa cultura.
- Z-** Recoñecer e valorar os factores culturais herdados dos gregos.
- H -** Partir da aprendizaxe da lingua grega para entender os textos clásicos.
- Θ -** Introducir e interesar ao alumnado na lingua e cultura grega.
- I -** Estudiar o léxico grego que ten na nosa lingua unha presenza moi marcada, a través de exercicios de etimoloxía.
- K -** Adquirir un vocabulario de grego clásico básico, ampliable no 2º curso.
- Λ -** Fomentar a lectura de autores clásicos e novelas históricas onde haxa un fiel reflexo da cultura e civilización helénica , así como a lectura de obras actuais onde a presenza do mundo grego sexa ineludible.
- M -** Fomentar a adquisición de técnicas de traballo intelectual e adaptar ese traballo as novas tecnoloxías.

CAPACIDADES

- A-** Coñecer e utilizar a morfo-sintaxe e o léxico grego para acadar a consecución da traducción de textos gregos clásicos orixinais.
- B-** Identificar e utilizar as etimoloxías gregas do vocabulario da lingua galega e española e nas demais linguas obxeto de estudio do alumnado.
- Γ-** Apreciar os valores éticos, estéticos e políticos do mundo grego.
- Δ-** Desenvolar técnicas de traballo intelectual mediante o comentario e uso crítico de documentos, bibliografía, material audiovisual, cartográfico e arqueolóxico.
- Z-** Adquisición dun vocabulario persoal máis amplo.
- H-** Coñecer os distintos recursos para o coñecemento das linguas clásicas que ofrecen as novas tecnoloxías.

CONTIDOS XERAIS

A- A lingua grega

Historia suscinta da lingua grega

O alfabeto grego

Flexión nominal, pronominal e verbal. Forma e función. A concordancia

Sintaxe. Oracións, nexos e partículas.

B- Os textos gregos e a súa interpretación

Introducción as técnicas de tradución e interpretación de textos

Análise morfo-sintáctico.

Γ- O léxico grego

Procedementos de derivación e composición de palabras.

Aprendizaxe de vocabulario grego.

Cultismos de orixe grega nas linguas modernas.

Vocabulario científico e técnico.

Δ- O legado grego.

Sinopsis da xeografía e historia da Antiga Hélade.

A cidade grega

A lei, a xustiza, formas de goberno, crenzas e costumes.

Breve presentación dos xéneros literarios: épica, lírica, drama e

Historiografía.

PROCEDEMENTOS

- A- Lectura dunha selección de textos clásicos traducidos ao castelán o ao galego.
- B- Traducción de textos gregos adaptados ao nivel do alumnado, en 2º Bac os textos adaptaranse as directrices da CIUGA.
- Γ- Análise morfo-sintáctico dos textos.
- Δ- Indagación nos textos de vocabulario e busca do étimo nas distintas linguas de estudio do alumnado.
- E- Elaboración dun caderno persoal de etimoloxías.
- Z- Lectura no 1º de Bac dunha comedia e cantos de poesía épica. 2º de Bac as obras estarán fixadas polas directrices da CIUGA.
- H- Visionado de películas e documentais de tema histórico ou mitolóxico.
- I- Realización dun traballo persoal, utilizando documentación variada.

1º DE BACHARELATO

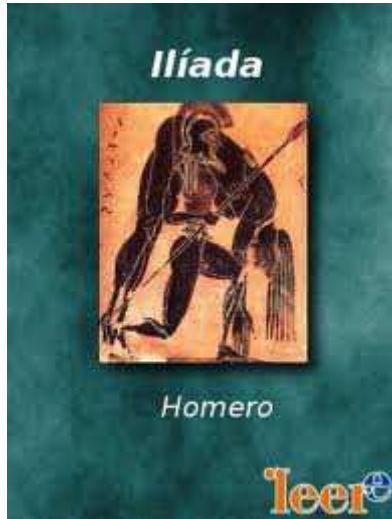
Materia propia de modalidade do bacharelato de humanidades

TEMAS

- A- A lingua grega e a súa orixe indoeuropea.
- B- O alfabeto grego, historia e mito.
- Γ- Clasificación das letras gregas.
- Δ- Signos de puntuación e rasgos suprasegmentais.
- E- Primeira declinación.
- Z- Segunda declinación.
- H- Terceira declinación.
- I- Adxetivos calificativos.
- K- Verbos en μι, verbos regulares.
- Λ- Pronomes.
- M- Oración simple.
- N- Oración composta.
- Ξ- Formas nominais.
- O- Marco histórico e xeográfico da Hélade Antiga.
- Π- Hélade entre o mito e a realidade.
- P- Transmisión dos textos clásicos: os monxes copistas.
- Σ- A poesía épica grega: Homero, Ilíada e Odisea.

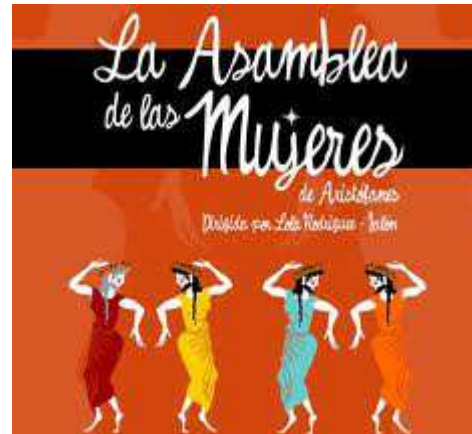
T- O teatro grego.Orixes.Traxedia. Comedia. Asamblea de mulleres de Aristófanes.

LECTURAS OBRIGATORIAS

Íliada canto I,VI,XXIV

Homero

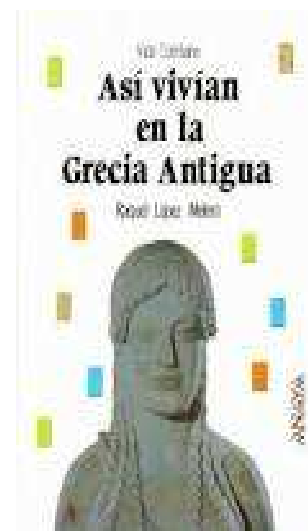
Asamblea de mujeres

Aristófanes

El ejército perdido

Valerio M. Manfredi

Así vivían en Grecia

Raquel López Melero

TEMPORALIZACIÓN

SETEMBRO –OUTUBRO

- * O grego lingua indoeuropea.
- * O alfabeto grego. Rasgos suprasegmentais.
- * Sintase dos casos.
- * O artigo.
- * A concordancia.
- * O enunciado do sustantivo.
- * 1º declinación.
- * 2º declinación.
- * Verbo εἰμι.
- * Literatura: Platón , Giorgos Seferis. Lectura de Poemas de Seferis.
- * Etimoloxías.
- *Traballo de antroponimía.

NOVEMBRO – DECEMBRO

- * Marco xeográfico e histórico da Hélade Antiga.
- * O adxetivo calificativo.
- * Os demostrativos.
- * Negación ου
- * conxunción και, δε.

* Xeneralidades do verbo grego.

* Presente dos verbos.

* Etimoloxías.

* Traballo de etimoloxía.

XANEIRO

* Xeneralidades da 3ª declinación.

* Temas en oclusiva.

* Pronomes/determinantes demostrativos, indefinidos, posesivos.

* Pronome/determinante de identidade.

* Etimoloxías.

* Traducción.

FEBREIRO-MARZO

* Temas en nasal.

* Temas en líquida.

* Temas en silbante.

* Temas en vogal.

* Etimoloxías.

* Traducción.

* A cidade de Atenas.

ABRIL-MAIO.

- * Tema de futuro, aoristo, perfecto.
- * Voz activa, media, pasiva.
- * Pronome relativo. Oracións de relativo.
- * Formas nominais do verbo.
- * Etimoloxías
- * Traducción.

XUÑO

- * Traducción de textos aplicando os coñecementos gramaticais, históricos e literarios adquiridos nos meses anteriores.

CONTIDOS MÍNIMOS GREGO 1º BACHARELATO

- * Coñecer a situación da lingua grega dentro do entorno do marco indoeuropeo.
- * Coñecer o alfabeto grego e os signos de puntuación da lingua grega.
- * Coñecer a flexión nominal, pronominal e verbal.
- * Usos dos casos.
- * Concordancia, estruturas oracionais.
- * Adquisición dun vocabulario grego mínimo.
- * Estudio do léxico de orixe grego.
- * Coñecer e localizar o marco xeográfico da Hélade Antiga.
- * Identificar as principais divinidades e heroes da mitoloxía grega.

2º BACHARELATO

OBXETIVOS XERAIS

A- Coñecer e utilizar as estruturas morfo-sintácticas para traducir os textos específicos da proba de selectividade.

B- Interpretar textos literarios históricos e filosóficos, comprendendo a súa estrutura, pensamento e ideoloxía reflectida neles.

CONTIDOS CONCEPTUAIS

- * Traducción de textos de Xenofonte, históricos e filosóficos.
- * Traducción de textos de Platón.
- * Temas históricos, institucións gregas.
- * Temas literarios, épica, drama e lírica.
- * Lecturas:
  - * Ilíada de Homero, canto I, VI, XVI, XXII
  - * Asamblea de mujeres de Aristófanes.
  - * Poemas de Safo, Alceo y Arquíloco.
- * Estudios etimológicos.
- * Estudio morfo-sintáctico da lingua grega.

LECTURAS RECOMENDADAS

Alcibíades O último ateniense.

O exército perdido. Valerio Máximo Manfredi

Alexandre Magno. Trilogía. Valerio Máximo Manfredi.

TEMPORALIZACIÓN

SETEMBRO-OUTUBRO

* Repaso morfología e sintaxe de grego 1º de bacharelato.

* Proba de coñecemento previo.

* Xenofonte.

* Sinopsis historia de Grecia.

* Guerras do Peloponeso.

* Textos de Xenofonte (Helénicas)

NOVEMBRO

* Infinitivos e participios: oración de infinitivos e participiales.

* Relativo: oracións de relativo.

DECEMBRO

* Poesía épica, Homero.

XANEIRO

* Edipo rei de Sófocles.

FEBREIRO

* traducción doutras obras de Xenofonte.

MARZO

- * Platón, selección de textos.
- * Asamblea de mulleres de Aristófanes.

ABRIL

- * Xenofonte e Platón, textos.
- * Poesía lírica: Alceo, Safo e Arquíloco.

MAIO

Probas de avaliación final.

O temario pode variar tendo en conta posibles cambios das probas de selectividade,

ALUMNADO CON GREGO 1º BACHARELATO PENDENTE

O alumnado con grego 1º de bacharelato pendente está suxeito aos contados mínimos de grego 1º de bacharelato.

Realizarán dous exames ao longo do curso:

1º exame: temas culturais e obras de literatura. Mes de xaneiro-

2º exame: temas morfo-sintácticos e traducción. Mes de marzo.

De no ter superada a materia realizarase un único exame final no mes de abril.

Os criterios de avaliación e cualificación son os mesmos cos reflexados na programación xeral do departamento.

CONTIDOS MÍNIMOS GREGO 1º BACHARELATO

A- A lingua grega

Historia suscinta da lingua grega

O alfabeto grego

Flexión nominal, pronominal e verbal. Forma e función. A concordancia

Sintaxe. Oracións, nexos e partículas.

B- Os textos gregos e a súa interpretación

Introducción as técnicas de tradución e interpretación de textos

Análise morfo-sintáctico.

Γ- O léxico grego

Procedimentos de derivación e composición de palabras.

Aprendizaxe de vocabulario grego.

Cultismos de orixe grega nas linguas modernas.

Vocabulario científico e técnico.

Δ- O legado grego.

Sinopsis da xeografía e historia da Antiga Hélade.

A cidade grega

A lei, a xustiza, formas de goberno, crenzas e costumes.

Breve presentación dos xéneros literarios: épica, lírica, drama e

Historiografía.

CONTIDOS MÍNIMOS GREGO 2º BACHARELATO

A- traducción de textos de Xenofonte e Platón

B- Análise morfo-sintáctico dos textos.

Γ- Identificar e analizar estruturas morfo-sintácticas extraíbles dos textos.

Δ- Etimoloxías de termos gregos e definición dos mesmos.

E- Interpretación histórica, literaria e cultural dos textos de lectura obrigatoria.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Recoñecer helenismos remontándoos aos términos gregos orixinais.

Analizar as distintas formas gramaticais e a súa función na frase.

Traducir textos gregos orixinais adaptados a cada un dos cursos de grego.

Coñecer de xeito axeitado os rasgos máis salientables da civilización grega.

PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Avaliación continua que responderá ao traballo do alumno na clase, a súa participación e a asimilación dos novos conceptos que demostrará de modo oral e escrito.

Valoración da participación do alumno na clase.

Análise do método de traballo do alumno: recolleita de apunte, realización de tarefas...

Atención aos traballos personais que se realicen.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Realización de probas específicas dos contados aprendidos.

Tipos de probas:

Exercicios de traducción sen dicionario.

Exercicios de traducción con dicionario.

Preguntas sobre cuestións gramaticais do texto.

Probas prácticas de coñecementos gramaticais.

Realizaranse exercicios e probas de etimoloxía.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Actividades de seguimento materia grego 1º pendiente.

A o longo do curso o alumnado de grego de 1º de Bac coa matéria de grego pendiente debera realizar actividades co fin de superar a matéria do xeito máis efectivo .

A realización de exercicios de morfoloxía e sintase , asi como a traducción de textos serán obxeto revisión mensual, estas actividades serán repartidas ao alumnado pendiente pola xefa de departamento nas datas acordadas por ela e os alumnos pendentes.

EXAMENES DE PENDENTES

“ Exámenes ao longo do curso

1º Mês de enero examen de morfoloxía

2º examen mes de Marzo sintase e morfoloxía, traducción de textos.

De ser superadas as probas o alumno terá aprobada a matéria de grego pendiente.

A no superación das probas dará dereito a um examen final da matéria nos primeiros días do mês de Maio .

Os diferentes contidos obxeto de examen veñen dados nos contidos mínimos da materia de grego 1º Bacharelato.

PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR OS COÑECEMENTOS PREVIOS DO ALUMNADO

Dado que a materia de grego no bacharelato e materia que o alumnado cursa por primera vez faranse como proba de coñecementos previos para o alumnado de 1º de BAC, sinxelos cuestionarios e test de coñecentos históricos sobre civilización grega e marco xeográfico, e um sinxelo cuestionario sobre o alfabeto grego. Na língua farase unha pequena proba de etimoloxía e partindo das línguas vehiculares unha proba de análise morfo-sintáctico.

No 2º Bac farase unha proba inicial dos coñecementos adquiridos o curso pasado para poder comprobar os coñecementos do alumnado e proceder a subsanar os non asimilados.

Realizárense controis periódicos co fin de comprobar os avances progresivos do alumnado. Estes controis suporán un 3% máximo da nota da avaliación.

Haberá como mínimo dous exames por avaliación que suporán o 70% da nota da avaliación.

A materia non é eliminatoria, trátase de avaliación continua.

A avaliación non superada será obxecto de recuperación en un único exame, onde a materia será a correspondente a avaliación non superada.

A nota final do curso será a nota media das tres avaliacións sempre e cando estan superadas.

METODOLOXÍA DIDÁCTICA

A metodoloxía didáctica do bacharelato debe presentar as seguintes características:

* Favorecer a capacidade do alumnado para traballar por se mesmo, traballar en equipo e utilizar os métodos apropiados para a investigación.

* Relacionar os aspectos teóricos da materia cos aspectos prácticos.

O proceso de ensino-aprendizaxe debe realizarse mediante as seguintes actividades aplicadas a cada tema:

* Actividades de introducción e motivación e coñecementos previos.

* Actividades de desenvolvemento: lectura e comentario de textos, exercicios de léxico, exercicios morfo-sintácticos e traducións para aplicar os mesmos.

* Actividades de síntese e resumo: visualización do material lingüístico e cultural de cada tema mediante gráficos, paradigmas, esquemas e mapas.

* Actividades de recuperación, ampliación e visualización: exercicios de cada tema amplos e variados tocando os diferentes aspectos lingüísticos culturais e literarios.

* **Actividades de recuperación:** destinada ao alumnado que prantexa problemas na asimilación dos contados. Prepararanse exercicios de recuperación de dificultade graduada para os temas lingüísticos e léxicos, esquematizando os temas culturais.

* **Actividades de ampliación:** destinada ao alumnado que tendo superados os contados poden facer actividades de ampliación e profundización, mediante traballos de investigación cultural, lecturas complementarias ou ampliación do léxico grego.

* Actividades de avaliación adaptadas aos obxetivos e contados dos temas.

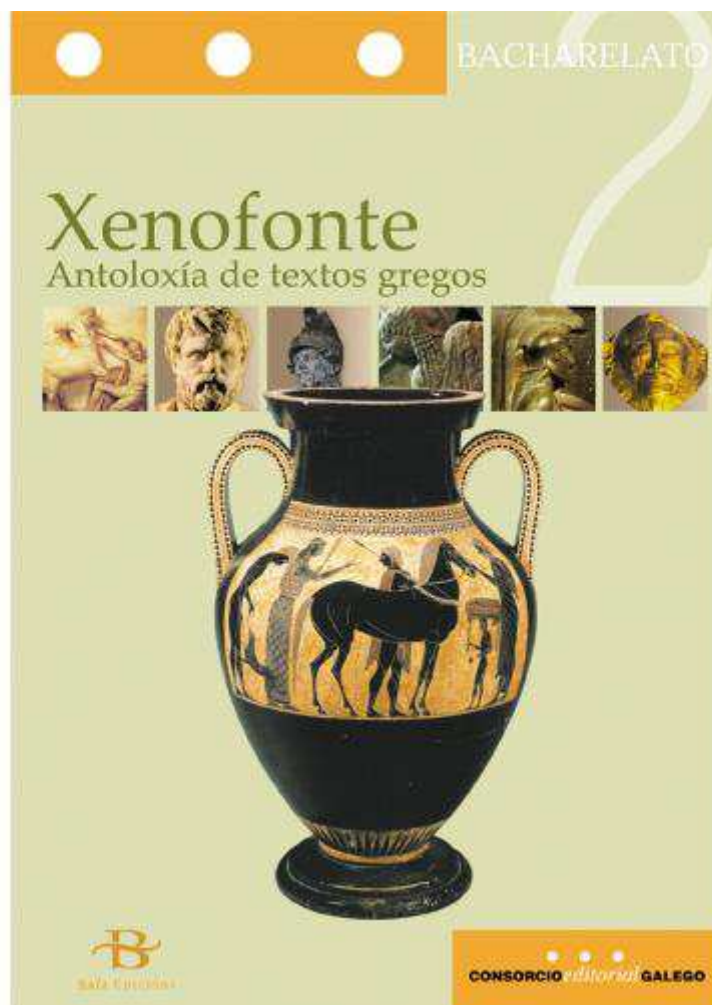
MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

LIBROS DE TEXTO

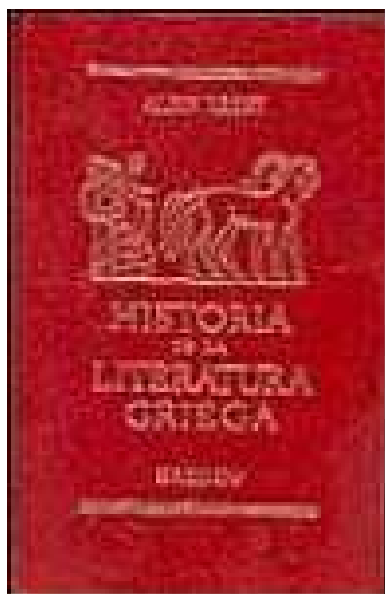
1º BACHARELATO

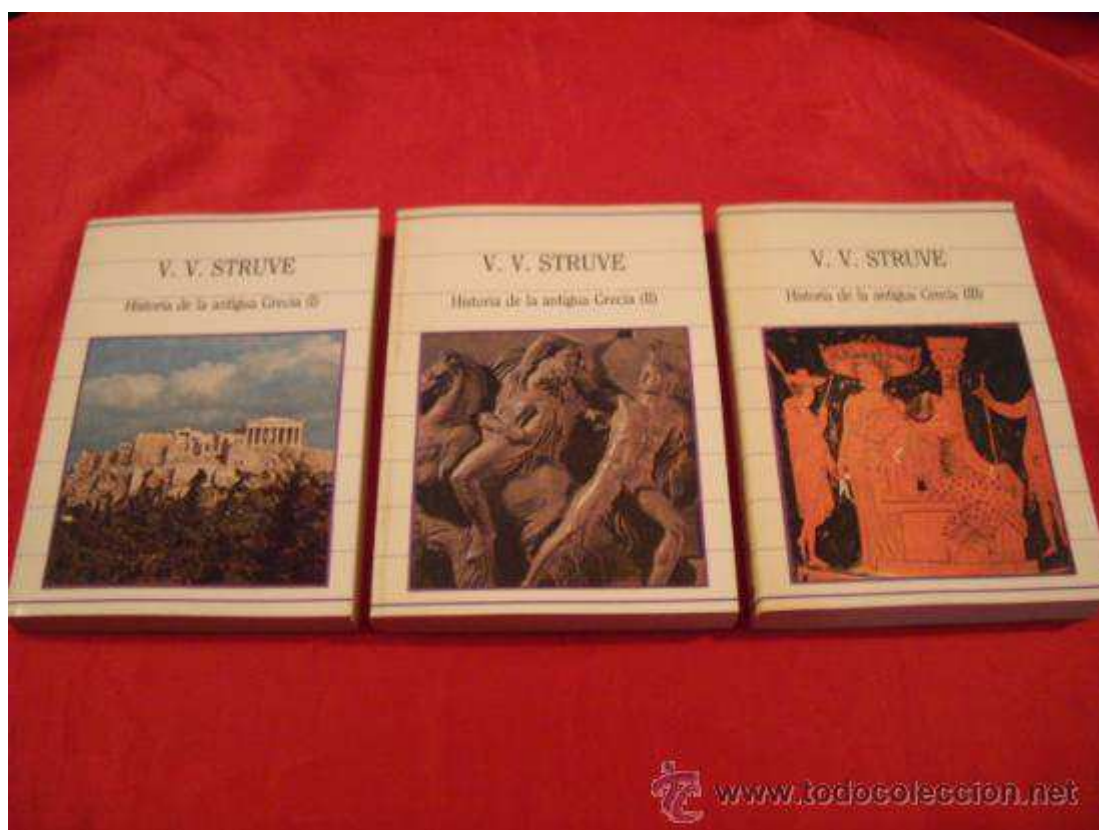
2º BACHARELATO

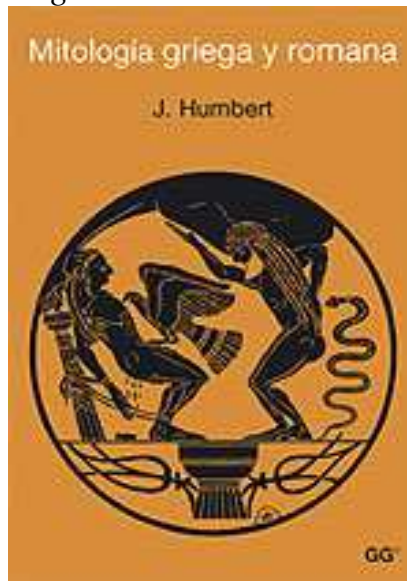
LIBROS DE CONSULTA RECOMENDADA

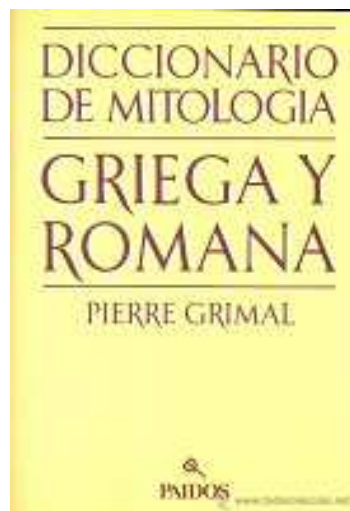
LESKY, Albin: *Historia da la literatura griega*. Ed Gredos. Madrid
1982

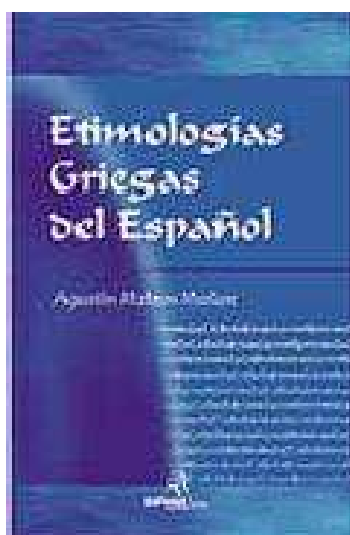
STRUVE: *Historia de la Antigua Grecia*. Ed Akal. Madrid. 1981

HUMBERT, J.: *Mitología Griega y romana*. GG. Barcelona 1980

GRIMAL, Pierre: *Diccionario de mitología griega y Romana*. Ed. Paidós. 1982

MATEOS, A: *Etimologías griegas del español.*
Ed. Esfinge. Mexico D.C. 1982

RECURSOS MULTIMEDIA. Accións colaboración TIC

Páxinas web de interese.

www.culturaclásica.com

www.perseus.tufts.edu.com

<http://ludusliterarius.net>

<http://helenizate.blogspot.com> (blogue do departamento de grego do IES do Castro.)

O departamento dispón dun blogue onde se recollen enlaces de interese para a matéria de grego. Neste curso o departamento ten intención de ensinar ao alumnado a elaboración de blogues , e distintos tipos de presentación para elaborar os seus traballos.

EDUCACIÓN EN VALORES

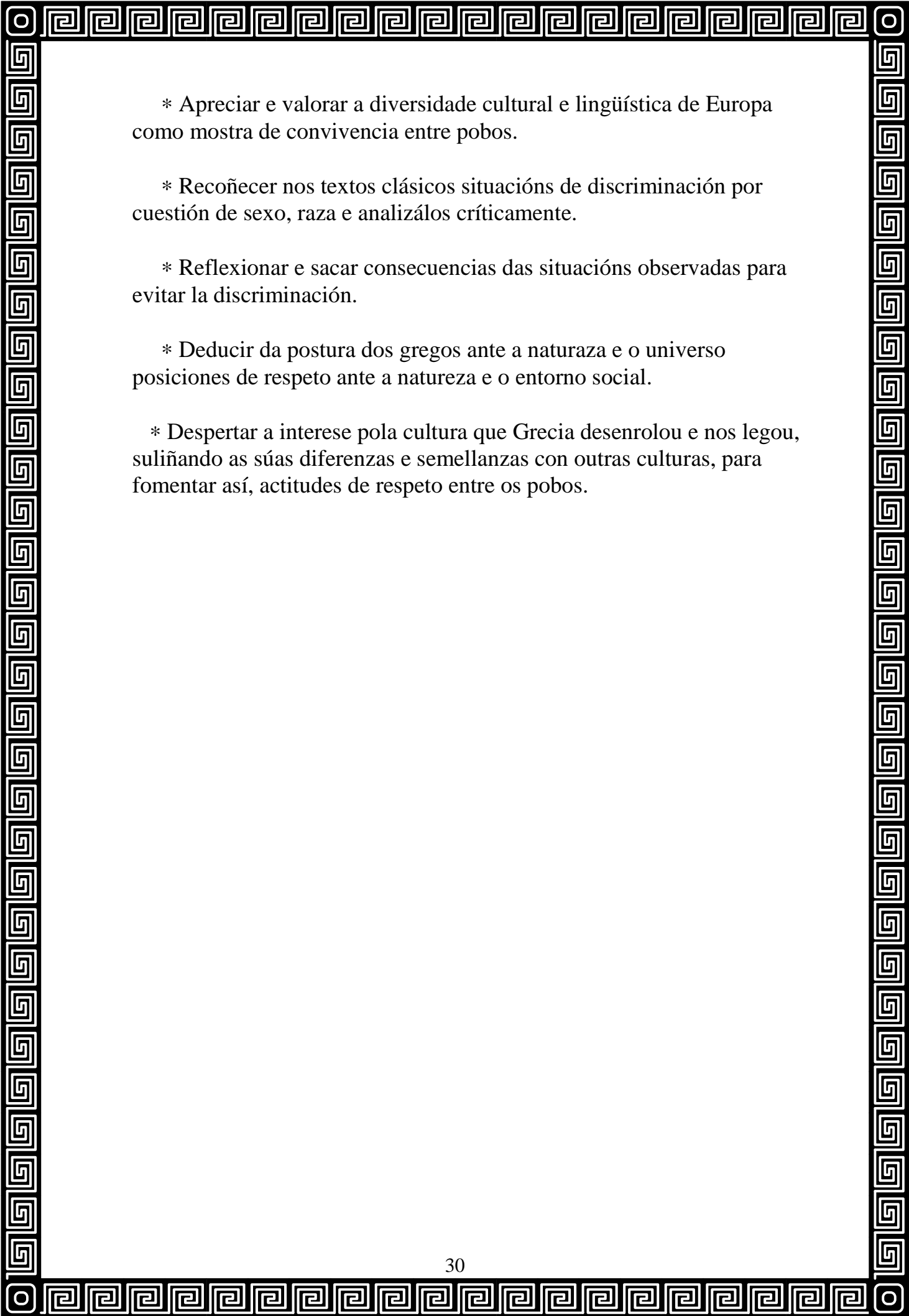
Nunha concepción integral da educación, o tratamento transversal da educación en valores é fundamental porque o alumnado adquira comportamentos responsabeis na sociedade, respetando as ideas e crenzas dos demáis. O carácter integral do currículo implica anecesidade de integrar na materia de grego elementos educativos básicos.

Entre os obxetivos xerais do bacharelato recollense algúns que representan valores da sociedade actual:

- * Exercer a cidadanía democrática dende unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa.
- * Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades de igualdade entre homes e mulleres, analizar e valorar as desigualdades existentes e impulsar a igualdade real e no discriminatoria das persoas con disxapacidades.
- * Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza en un mesmo e sentido crítico.

Para unha correcta inclusión dos temas trasversais na programación da materia e convinte seguir estes pasos:

- 1- Clarificar o alcance e o significado de cada un dos valores que vanse traballar.
- 2- Adecuar eses valores a programación didáctica, que concretamente en grego poderíamos resumir en:
  - * Fomentar o diálogo para resolver diferenzas, analizando problemas históricos e analizando as súas solucións.
  - * Resaltar aspectos de creatividade e iniciativa xurdidos en Grecia e destacar a súa trascendencia na civilización.
  - * Analizar e recoñecer nos textos gregos a actuación de persoaxes en mor da paz e comprensión entre os pobos.

-
- * Apreciar e valorar a diversidade cultural e lingüística de Europa como mostra de convivencia entre pobos.
  - * Recoñecer nos textos clásicos situacións de discriminación por cuestión de sexo, raza e analizálos críticamente.
  - * Reflexionar e sacar consecuencias das situacións observadas para evitar la discriminación.
  - * Deducir da postura dos gregos ante a natureza e o universo posicións de respecto ante a natureza e o entorno social.
  - * Despertar a interese pola cultura que Grecia desenrolou e nos legou, suliñando as súas diferenzas e semellanzas con outras culturas, para fomentar así, actitudes de respecto entre os pobos.

ACCIÓNS CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR

Xa quedou reflexado no apartado de materiais a contribución a proxecto lector nas lecturas obrigatorias e recomendadas que os alumnos deben de realizar ao longo do curso.

ACCIÓNS CONTRIBUCION AO PLAN DE CONVIVENCIA

Contribuir ao plan de convivencia do centro intentando manter un clima axeitado na clase intetando integrar actitudes disrruptivas, e seguir os puntos principais do plan de convivencia do centro.

PROCEDEMENTOS PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN

- A- Observar a adecuación dos contidos ao nivel do alumnado**
- B- Adaptar os exercicios as evolucións dos alumnos**
- Γ- Sustituir ou variar contidos e a súa temporalización**
- Δ- Observar a evolución positiva do alumnado**
- E- Observar a correcta asimilación de contidos**

A correcta evolución e progresiva do alumnado determinará a adecuación da programación e os contidos referidos nela. No caso de detectar alguna incidencia os contidos e a súa temporalización poderán ser variados nalgún momento.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Cine fórum cine clásico
Grupo de teatro
Concurso Odisea 2013

Vigo 16 de setembro 2012

Carmen Vilariño Agras

Xefa departamento de grego.

